

A photograph of a woman from behind, wearing a white surgical cap and a white apron over a dark purple top. She is holding a baby on her shoulder. The baby is looking towards the camera with its hands near its mouth. The background is a warm, out-of-focus indoor setting.

De
VROEDVROUW

ROMAN

JOLINA
PETERSHEIM

Jolina Petersheim

De vroedvrouw

Roman

Vertaald door Roeleke Meijer-Muilwijk

*In herinnering aan ons ongebooren kind,
dat we weer in onze armen zullen houden,
en aan allen die verlies hebben geleden.
Mogen jullie vreugdeolie ontvangen in plaats van as.*

Proloog

Ik zag je, die dag toen we naar Tennessee kwamen om jouw dochter – en hun dochter – op te halen. De Fitzpatricks droegen het kind naar buiten, naar de huurauto, en legden het als een ingepakt erfstuk in mijn armen. Half wakker, zoet geurend naar haar middagdutje, gaapte ze en nestelde zich tegen mijn borst alsof ze daar thuishoorde. Thom en Meredith gingen terug naar binnen om de rest van haar spullen te halen. Op dat moment liep jij de tuin door en keek naar de auto... en het was alsof je naar mij keek.

Ik voelde je blik dwars door het getinte glas heen. Je zag hoe de vrouw die jou in de steek gelaten had, zich vastklampte aan jouw kind. Ik wilde naar je toe gaan. Ik hoop dat je dit weet. Ik herkende je nauwelijks in je wereldse kleren, en aan je houding zag ik dat je sterker was dan tevoren.

Wat moest ik beginnen als je me tot in het diepst van je ziel verafschuwde? Je had er het volste recht toe. Het was beter om dat niet te weten.

En dus bleef ik stil. Ik bleef een lafaard. Ik deed de portieren op slot en kuste het warme voorhoofd van het kind. Ik drukte mijn rug tegen de rugleuning en ademde diep in. Ik keek toe terwijl je die verandatrap op liep als een lam dat geslacht gaat

worden. Eenmaal binnen zou je erachter komen dat je je dochter nooit meer zou zien, wist ik...

DEEL

I

1

Beth, 1995

Negen minuten nadat de klokken van de kapel het eerste semester hadden ingeluid, kwam dokter Thomas Fitzpatrick het instituut binnen. Zijn brillenglazen waren met sneeuw bespikkeld en de houtje-touwtjesluiting van zijn jas zat scheef: elk houtje net één touwtje te laag. Met mijn vingertoppen nog op het toetsenbord keek ik hem na terwijl hij over het vloerkleed naar zijn kantoor liep. Toen richtte ik mijn blik weer op het computerscherm. *Winslow, Beth (1995)* stond daar. *Salomonsoordeel: op zoek naar een ethisch verantwoorde oplossing voor draagmoeders die zich bedenken. Masterscriptie voor de Simmsuniversiteit.* Mijn hart klopte tweemaal zo snel als de cursor van de computer. Uit de kast pakte ik Thoms favoriete kop en schotel. Daarna nam ik de ketel met kokend water van het kookplaatje, zette thee, deed er een royale scheut melk bij en bracht zijn kopje thee naar de andere kant.

Ik duwde de deur verder open en bleef in de deuropening staan wachten. Zo dicht bij de radiator was het kantoor bedompt en vochtig. Het rook er naar ontdooiende wol en ijskoude winter. Met goud versierde bijzondere boekuitgaven,

van het bekende *Anatomy of the Human Body* van Gray tot het zeldzame *A Discourse upon Some Late Improvements of the Means for Preserving the Health of Mariners*, lagen her en der in de kamer tot wankele bergen opgestapeld. Uit ervaring wist ik dat ze een labyrint vormden waarin alleen Thom de weg wist.

Op de kamerbrede boekenplanken stonden souvenirs van de verre reizen die Meredith en hij gemaakt hadden, zoals een urn vol potscherven verzameld op de oever van wateren waaronder een overstroomde Griekse stad verborgen lag, een kindertrommeltje met een strak gespannen geitenvel en een Aboriginalmasker met een gapende mond. Deze schatten waren van grote waarde, maar toch was Thom alleen angstvallig precies waar het zijn boeken betrof. Die waren het enige waar niemand aan mocht komen.

Thom had zijn jas uitgetrokken. Daaronder droeg hij de tweed blazer met de bruine knopen en versleten leren elleboogstukken waarin hij het tijdens zijn geanimeerde lezingen altijd te warm kreeg. Zijn gele sjaal slingerde vanaf de rugleuning van zijn bureaustoel naar beneden en eindigde opgerold op de vloer. Een kop en schotel met een dun laagje melk op het oppervlak van de thee van gisteren stond als presse-papier op de aantekeningen die schots en scheef op zijn bureau lagen. Thoms cilinderbureau stond, opengeschoven, midden onder een rechthoekig raam dat zich aan de buitenkant net boven de grond bevond; op de vensterbank lag de sneeuw bijna tot bovenaan opgestapeld. Hierdoor kwam net genoeg licht binnen om het ronddwarrelende stof in het eeuwenoude stenen gebouw te kunnen zien.

‘Dokter Fitzpatrick?’

Thom hief zijn hoofd. Zijn vulpen pauzeerde in een aantekening die ik, zelfs na een jaar als student-assistent, niet zou kunnen ontcijferen. Met stoel en al draaide hij zich naar mij om en knipperde; zijn briljante geest ontwaakte uit een of an-

dere cerebrale droom. ‘Hallo, miss Beth,’ zei hij. Na twintig jaar in de Verenigde Staten was zijn Britse accent nog altijd onmiskenbaar.

Ik liep verder de kamer in, zette zijn kopje thee naast de kop en schotel die ik hem gisteren had gebracht en deed een stap achteruit. Daarna keek ik naar de glinsterende muntjes waarmee mijn keurig gepoetste schoenen versierd waren en zei: ‘Ik kwam u even vertellen dat...’ Ik zweeg even. ‘De tweede betatest is verdubbeld tot 437. We moeten nog een echoscopie uitvoeren om de hartslag te bevestigen. Maar het ziet er naar uit dat Meredith en u...’ De woorden stierven weg achter mijn glimlach. ‘Meredith en u een baby krijgen.’

‘Een baby?’ Thom gaapte me even aan – blijkbaar gefascineerd door het nieuws waarnaar we zo lang hadden uitgezien – en tuurde daarna naar de kalender boven zijn bureau. Ik zag de met rood omcirkelde datum waarop mijn tweeëntwintigjarige baarmoeder één eersterangs en twee tweederangs bevruchte embryo’s, eigendom van Thom en Meredith, had ontvangen. ‘Dat is geweldig. Dan ben je dus...’ – hij berekende de dagen door met zijn vingertoppen op zijn duim te tikken – ‘vijftien dagen na de overplaatsing?’

Ik knikte.

‘Het wordt dus rond september?’

‘Ja.’ Ik slikte. ‘Midden september.’

Hij zei: ‘Meredith en ik zijn in september getrouwd.’ Het kostte me moeite om de vrouw die met tegenzin aan de ivf had meegewerkt, alsof het een enorme opoffering was, voor me te zien als jonge, blozende bruid. Hij vervolgde: ‘Heb je enig idee wat het is?’

Zelfs na alle procedures die maakten dat ik nu in het kantoor van mijn professor stond met zijn kind in mijn buik, vond ik de intimiteit van dit gesprek misplaatst. Hij zou dit met Meredith moeten bespreken, zijn vrouw, die alweer aan het werk was

ondanks de operatie die het voortplantingsschema van de welgestelde familie Fitzpatrick een aantal jaar teruggezet had.

‘Geen idee,’ loog ik, hoewel ik al voelde dat het een meisje was. ‘Hoe gaat u het aan Meredith vertellen?’

‘Dat weet ik nog niet zeker.’ Hij zuchtte. ‘Zal ik haar mee uit eten nemen?’ Thom zweeg even en dacht erover na. Daarna pakte hij zijn bril en zette die op. ‘Een baby,’ herhaalde hij, opnieuw met fluisterend ontzag. Het schildpadmontuur ging iets omhoog op zijn wangen toen hij glimlachte. ‘Hoe voel je je?’

Ik kromp ineem. ‘Heus, dokter Fitzpat –’ mijn wangen gloeiden, ‘Thom, bedoel ik.’ Nu hij zijn bril ophad, durfde ik weer op te kijken: de glazen, hoe doorzichtig ook, vormden een barrière tussen ons. ‘Het gaat prima. Ik heb dit eerder gedaan.’

‘Dat vergeet ik soms,’ gaf hij toe. ‘Maar beloof dat je me zult laten weten als je misselijk bent, dan verminderen we je werkuren of we verdelen de werklast tussen Suzanne en jou.’

Ik knikte en verbrak het oogcontact. Ik wilde niet dat Thom mijn verwarring zag over onze relatie, die opeens zo moeilijk te definiëren was. Ik wees op de verse kop thee die ik op zijn bureau had gezet.

Hij nam voor de vorm een slokje en veegde zijn mond droog met de rug van zijn hand. ‘Perfect,’ zei hij. ‘Dank je wel.’

Tranen prikten in mijn ogen. Mijn haar gleeed over mijn gloeiende wangen toen ik de kop en schotel van gisteren pakte en zijn kantoor verliet zonder de deur dicht te laten vallen. Zodra ik weer aan mijn bureau zat, keek ik strak naar het computerscherm en typte:

Dit jaar zijn in de Verenigde Staten meer dan vierhonderd baby's geboren uit draagmoeders, en veel van deze kinderen zullen nooit vastgehouden worden door de vrouw die hen gedragen heeft. Hoewel er veel alternatieve mogelijkheden zijn om een gezin te vormen, zoals pleegzorg en adoptie –

Moeizaam ademend hield ik de deleteknop vast tot de pagina weer leeg was, zette de computer uit en sloeg mijn handen voor mijn gezicht.

Dit is een zakelijke overeenkomst, hield ik mezelf voor.

Meer niet.

Terwijl ik tegenover Thom en Meredith Fitzpatrick zat, moest ik me wel afvragen hoe ze hier terecht waren gekomen. Niet zozeer in dit restaurant met de mahoniehouten tafels en het menu waarvan ik alleen *hors d'oeuvre* kon uitspreken, maar in dit huwelijk. Hoe waren ze ertoe gekomen om op die herfst-dag, een paar jaar na mijn geboorte, met elkaar te trouwen? Ik was weliswaar onervaren in de psychologie van huwelijksrelaties, omdat ik zelf nooit getrouwd geweest was, maar ik kende wel de regel dat tegenpolen elkaar aantrekken. Misschien voelde Thom zich ooit aangetrokken tot Merediths dominante persoonlijkheid, net zoals zij zich aangetrokken voelde tot zijn passieve persoonlijkheid. Toch had ik nog nooit een echtpaar gezien dat zo mijlenver van elkaar verwijderd leek, en nu was ik zes weken zwanger van een kind dat hen tot een gezin zou maken.

‘Je zult toch niet drinken, hè?’ vroeg Meredith en keek me aan over een glas wijn dat waarschijnlijk meer kostte dan ik in een week aan boodschappen uitgaf.

Ik schudde mijn hoofd en schraapte mijn keel om ‘nee, mevrouw,’ te antwoorden, want elke andere reactie zou een vrouw die kruiperigheid gewend was brutaal in de oren klinken.

Thoms lachje was te kribbig om zijn frustratie te verbergen. ‘Kom nou, Meredith. Ze heeft de screening allang gehad.’

‘Beweeg je genoeg? Eet je goed?’ vervolgde ze, zonder acht op hem te slaan.

Onder tafel legde ik mijn hand op mijn maag, die van streek raakte. ‘Ja,’ antwoordde ik.

Meredith leunde achterover terwijl de ober een bord met zalm op een bedje van sla op de tafel liet zakken. ‘En kun je je zwangerschap wel combineren met je opleiding?’ Ze vouwde een servet open en drapeerde dat op haar schoot.

Ik zei ‘ja,’ en glimlachte naar de ober die een lange houten plank met een bruin ambachtelijk broodje en een kommetje walnotenpesto voor me neerzette. Het was bedoeld als aperitief, maar meer kon ik me niet veroorloven van mijn salaris. De familie Fitzpatrick had aangeboden mijn maaltijd te betalen, maar uit trots had ik dat aanbod geweigerd. Ik wilde niet dat de scheidingslijn tussen ons door gunsten vertroebeld werd. ‘Ik heb geen last van ochtendmisselijkheid,’ vervolgde ik. ‘Dat was ook zo tijdens mijn vorige zwangerschap. Dus... het komt wel goed.’ Ondertussen voelde ik me hopeloos ontoereikend. Niet in staat om het kind van de familie Fitzpatrick te baren.

‘Ja. Nu we het daar toch over hebben...’ Meredith legde haar vork neer. ‘Waarom wilde je dat andere kind eigenlijk niet houden?’

Het gemak waarmee ze mij, een volslagen vreemde die toevallig haar nageslacht uitbroedde, zo’n persoonlijke vraag stelde, benam me de adem. Ik deed mijn ogen dicht en het duizelde me bij de herinnering aan die kostbare baby in mijn armen, die de verloskamer rondgekeken had met diezelfde opmerkelijke ogen als zijn vader. Ik zag het blauwe mutsje dat ik als eerstejaars biologiestudent gebreid had boven het gestreepte dekentje uit piepen. De bloemblaadjes van dat kleine, roze handje dat zich uitstreckte om mijn pink te omvatten. Deborah Brubaker, de mennonitische vroedvrouw, had me toegestaan hem borstvoeding te geven, wat voor mij een hartverscheurend, prachtig geschenk was.

Nadat ik de formulieren had ondertekend die de adoptieouders toestemming gaven om mijn kind mee te nemen, was

Deborah mijn ziekenhuiskamer binnengekomen en had de televisie uitgezet. Ik had een praatprogramma aangezet waarin gediscussieerd werd over *Baby M*, de roemruchte voogdijsrijd, twee jaar eerder, die geresulteerd had in de eerste gerechtelijke uitspraak in Amerika ten gunste van een draagmoeder. Mary Beth Whitehead had bezoekrecht gekregen voor het kind dat ze voor William en Elizabeth Stern had gedragen en dat bekendstond als 'Baby M'. Whitehead had het kind gebaard en volgens contract afgestaan, maar vierentwintig uur later had ze haar dochter teruggeëist door met zelfmoord te dreigen. Zodra de familie Stern het kind teruggebracht had, was Whitehead met de pasgeborene de staat New Jersey ontvlucht. De familie Stern had de bankrekeningen van de familie Whitehead geblokkeerd en een arrestatiebevel uitgevaardigd voor Mary Beth en haar echtgenoot.

Deborah moet aan mijn verrukte gezicht gezien hebben dat deze zaak mij als achttienjarige de dwaze hoop gaf dat ik mijn zoon op een dag weer in mijn armen zou kunnen houden, ook al was de adoptie nu helemaal geregeld, dat ik hem gewoon terug zou kunnen vragen zoals Whitehead had gedaan. Toen ik protesteerde omdat ze de televisie uitzette, had Deborah me het zwijgen opgelegd en de afstandsbediening in de zak van haar uniform laten glijden. Daarna kwam ze naar me toe en legde haar koele hand op mijn voorhoofd. Bij deze ongewone, moederlijke aanraking was ik ineengekrompen en had mijn gezicht weggestopt in het ziekenhuiskussen. Deborah begon slaapliedjes te zingen die ik nog uit mijn jeugd kende, alsof ze de diepe pijn achter mijn verlies aanvoelde, en ging door tot mijn boze snikken en de samentrekkingen van mijn lege buik opgehouden waren.

Thoms vleesmes kletterde op zijn bord. Ik deed mijn ogen open en was weer terug in het heden. 'In vredesnaam, Meredith,' siste hij tussen zijn tanden door. 'Dit diner is bedoeld om

de zwangerschap te vieren, niet om een derdegraadsverhoor te voeren.’

Meredith keek haar man aan. Hij beantwoordde haar blik, scherp als een scalpel, zonder ook maar een moment met zijn ogen te knipperen. Op dat moment besepte ik dat Thomas Fitzpatrick misschien niet zo passief was als ik dacht. Ik vroeg me af of hij ook in andere opzichten anders was dan ik dacht. Met zijn zwarte pak, geaccentueerd door koperen manchetknopen, en zijn slordige haar keurig gladgekamd met gel, zag hij er even verfynd en rijk uit als zijn vrouw, en niet meer het prototype van de verstoorde professor met vetvlekken op zijn brillenglazen en theevlekken op de stapels aantekeningen op zijn bureau.

‘Ik wil alleen dat ze begrijpt hoe serieus dit is,’ zei Meredith.

Verbijsterd vroeg ik me af hoe ze dat kon zeggen – hoe ze me al die dingen kon vragen – terwijl we allebei de klinische en psychologische screening hadden doorstaan. Terwijl we allebei injecties hadden gekregen om onze cycli te synchroniseren, de stimulatie van eierstokken en baarmoedervlies hadden ondergaan, de controles, het oogsten en overplaatsen van de eicellen. De hele procedure van kunstmatige bevruchting was ingrijpend en pijnlijk... en ik stond nog maar aan het begin, want ik had nog vierendertig weken te gaan.

Thom zei: ‘Ze heet Beth.’

‘Goed dan. Ik wil dat Beth begrijpt hoe serieus dit is.’

De hardvochtige ondertoon waarmee Meredith mijn naam uitsprak, werkte verlamrend op me. Ik huiverde, hoewel ze een tafel bij het vuur voor ons gereserveerd had. Ik zei: ‘Ik zal goed voor jullie kind zorgen.’

Haar blauwe ogen schoten van haar man terug naar mij. In haar blik las ik onzekerheid, twijfel en jaloezie, en ik betrapte mezelf op de vraag wat voor moeder zij zou worden. Maar ik stond mezelf niet toe daar verder bij stil te staan. Dat kon ik

niet. Dit was een zakelijke overeenkomst, bracht ik mezelf in herinnering, meer niet. Met hun cheque zou ik mijn promotie-onderzoek in bio-ethiek kunnen afronden. Daarna zou ik voorgoed afscheid nemen van Thomas Fitzpatrick en van het kind dat ik gebaar had.

Meredith pakte haar vork op en legde die weer neer. Ze stond op, liet haar servet op haar stoel gedrapeerd liggen en pakte haar handtas. ‘Excuseer me een moment,’ zei ze.

Thom en ik keken zijn vrouw na, die door het restaurant schreed op hoge hakken die glinsterden onder haar keurige pantalon. Zonder zijn blik van haar af te wenden, zei hij: ‘Het is niet jouw schuld, Beth.’

Ik keek naar de tafel. ‘Je vrouw wil haar kind beschermen. Ik denk... ik denk dat dat wel normaal is in dit soort situaties.’

Aan de andere kant van het restaurant klonk het tinkelen van kristal; er werd een toast uitgebracht.

‘Hé...’ Thom strekte zijn hand over de tafel en raakte de slagader aan de binnenkant van mijn pols aan. Die kwam kloppend tot leven. Ik zag voor me hoe het warme bloed door de bloedvaten in mijn arm omhoogstuwde en in mijn hart terecht kwam. ‘Ik hoop dat je weet hoeveel dit voor me betekent. Voor ons.’

Anderhalf jaar geleden was ik als student-assistent toegewezen aan Thomas Fitzpatrick, de stille, onopvallende man met de weerbarstige kuif en verbazingwekkend jongensachtige grijns. Anderhalf jaar geleden was ik degene geworden die zijn multiplechoicetoetsen nakeek. Degene die zijn fragiele theekopjes omspoelde, zijn dia’s over de Wet van de drie P’s wist te vinden en zijn Montblanc-vulpennen bijvulde met verse inkt. En dit – uitgerekend dit – was de eerste keer dat hij mij enige genegenheid toonde.

Tot de volgende sintel in het vuur viel, bleef ik bewegingloos zitten en genoot van het gevoel van zijn vingertoppen op

mijn huid. Toen trok ik mijn hand weg en legde hem gebald in mijn schoot, alsof ik er een tik op had gekregen. ‘Graag gedaan,’ zei ik. Ik ben nooit zo handig geweest met woorden.

Thoms vrouw kwam terug met samengeknepen lippen en met haar handtasje onder haar arm geklemd. Zijn glimlach vervaagde. Hij schoof van zijn stoel en ging naast haar staan. Op hoge hakken was Meredith Fitzpatrick een kop groter dan hij. Verbazingwekkend. In mijn ogen was hij altijd meer dan levensgroot. Na al die tijd dat ik in het Boswell Auditorium had gezeten tijdens zijn lezingen over het artikel ‘Embryos and Ethics’ van Nigel Cameron en *The Ethics of Reproductive Technology* van Kenneth Alpern, had ik me nooit gerealiseerd dat Thomas Fitzpatrick een vrij kleine man van middelbare leeftijd was.

‘Het was leuk om je te zien,’ zei Meredith.

‘Insgelijks,’ zei ik. Haar glimlach deed me twifelen aan haar oprechtheid.

‘Tot dinsdag, dus?’ vroeg Thom aan mij.

‘Iets voor...?’ vroeg Meredith.

‘Niet voor de baby,’ antwoordde Thom. ‘Voor haar proefschrift.’

Meredith zei niets meer. Thom haalde haar jas op bij de garderobe en hield die bij de schouders vast terwijl zij hem aantrok; de zijden voering gleed gemakkelijk over haar witte kasjmiertrui. Thom boog zich naar me toe en omhelsde me nogal onhandig van opzij. Meredith gaf me een hand. Aan de lijntjes naast haar samengeknepen, felrode mond zag ik dat ze me zou verachten als ik deze ondraaglijke avond verlengde door te vragen of ze me naar mijn auto wilden brengen.

En dus ging ik op een van de fluwelen banken aan weerszijden van de ingang van het restaurant zitten, alsof ik gewoon wachtte tot een hotelbediende mijn auto zou voorrijden. Ik glimlachte toen Thom de voordeur openhield voor

Meredith. De hal vulde zich met een vlaag koude lucht. Buiten stak de kalende hotelbediende met de oorwarmers zijn hand in de zak van zijn parka en gaf Thom zijn autosleutels. Ik werd overspoeld door eenzaamheid en verdriet. Ik keek de auto van de familie Fitzpatrick na; de koplampen drongen nauwelijks door de wervelende natte sneeuw heen. Het stormde.

Zodra ik zeker wist dat ze weg waren, verliet ik het restaurant. De hotelbedienden met hun zwarte uniformbroeken, zwarte schoenen en donzige parka's deden me denken aan keizerpinguïns die dicht bij elkaar staan te wachten tot de winter voorbij is. De man met de oorwarmers knikte me toe; de anderen keken niet eens naar me. Ik trok mijn schouders hoog op en liep op mijn dunne instappers twee straten verder naar La Trattoria. De geblokte luifel boog door onder het gewicht van de sneeuw. Een niet brandende neonreclame beweerde dat hier vierentwintig uur per dag pizza werd verkocht, per stuk of per punt. Op het bordje achter het glas van de deur stond *Gesloten*.

Met gevoelloze vingers peuterde ik het bevroren linkerportier van mijn auto open. Terwijl de ramen ontdooiden, pakte ik een cassettebandje, stapte uit en schraapte een cirkel op mijn ijskoude voorruit schoon. Daarna klauterde ik weer achter het stuur, ging een tijdje op mijn handen zitten en blies er vervolgens op. Net toen ik warm begon te worden, drong het persoonlijke risico van deze zakelijke overeenkomst in volle kracht tot me door. Ik begon zo hard te beven dat mijn tanden klapperden. Ik duwde mijn knieën tegen elkaar om te voorkomen dat mijn benen trilden. In mijn jonge leven had ik al veel fouten gemaakt. Me aanmelden als draagmoeder voor de familie Fitzpatrick zou achteraf de allergrootste blijken te zijn.

Rhoda, 2014

Met de mand op mijn heup loop ik de verandatrapp op, ga de keuken binnen en laat de hordeur achter me dichtvallen. Ik gooi de bonen in de gootsteen en zet de mand op het aanrecht. Met mijn rug naar Alice toegekeerd begin ik de bonen af te halen.

Ze was bezig met het in vierkantjes snijden van een plak uitgerold deeg, maar nu vallen haar handen stil. 'De mensen moeten weten dat we hier zijn, Rhoda.'

'Dat weten ze al, anders hadden ze die journalist niet gestuurd.'

'Echte journalisten krijgen dit soort verhalen niet.'

'Als ze geen echte journalist is,' zeg ik, 'waarom zou je dan de moeite doen om met haar te praten?'

'Ik moest wel. Er moet iets veranderen.'

De bonen zijn zo slap dat ik mijn duimnagel erin moet drukken om de uiteinden los te krijgen. Maar we mogen niets verspillen. Niet meer. 'Het gaat prima.'

'Dat blijf je zeggen, maar zwangere meisjes kunnen niet overleven op hutspot en groene bonen alleen.'

Ik gooi een boon in de pan en omklem de rand van het aanrecht. De stress heeft me steeds strakker in zijn greep, tot elke spier in mijn lichaam aanvoelt als een gespannen boogpees. 'Ik weet wat ze nodig hebben.'

'Natuurlijk weet je dat.' Alice komt naar me toe en legt haar warme, met bloem bestoven hand op mijn arm. Het kost me de grootste moeite die niet weg te meppen. 'God weet dat je goed voor Uriah en mij gezorgd hebt,' zegt ze. 'Maar dat waren andere tijden. We hadden meer voedsel. We hadden meer hulp. En je hoefde alleen maar voor de meisjes te zorgen, voor ons. Nu moet je tegelijkertijd ook nog een boerderij draaiende zien te houden.'

Ik tuur naar de oude, stenen pot die ik met zoveel pijn en moeite gevuld heb met verschrompelde bonen en weersta de neiging om alles op de grond te gooien.

Bijna achttien jaar geleden kreeg Fannie Graber, de vorige hoofdvroedvrouw, tijdens het door het geboortekanaal manoeuvreren van een baby in rugligging een hernia. Deze uiterst pijnlijke aandoening, waarbij de zenuwen langs het bot schuren, dwong haar tot vervroegd pensioen en dwong mij om op de prille leeftijd van 24 jaar haar functie over te nemen. Die nacht deed ik tot mijn eigen verbazing precies wat nodig was. Dat had ik nooit van mezelf verwacht. Sinds die nacht word ik heen en weer geslingerd tussen mijn verlangen om van Hopen Haus een succes te maken – door de Old Order-mennonietenkerk te smeken om ons elektriciteit en ultramoderne apparatuur toe te staan – en mijn verlangen om Hopen Haus zo archaisch mogelijk te houden, zodat mijn vroegere leven en de geheimen waarvan het doordrongen is voor de buitenwereld verborgen kunnen blijven.

Maar nu de meerderheid van de Dry Hollow-gemeenschap vertrokken is – beloften van beter werk en meer land achterna – ga ik nog steeds gebukt onder een lijst met regels al is er geen bisschop meer die ze handhaaft. Misschien hadden we met de mennonieten mee moeten gaan, zoals zij wilden, maar dat kon ik niet. En hoewel hun uitnodiging nog steeds geldt, kan ik het nog steeds niet opbrengen. Hopen Haus, oftewel Huis van Hoop, is niet mijn leven. Het is de plaats waar mijn leven eindigde. Ik word gekweld door herinneringen die versterkt worden door de plek waar ze gevormd zijn. En dus kan ik niet vertrekken.

Alice begrijpt dat niet. Ze begrijpt niet waarom we niet vertrokken toen het grootste deel van de gemeenschap ging. Ze begrijpt niet waarom ik eis dat wij en de meisjes die hier komen een leven van eenvoud blijven leiden – hoewel we

geen dwingend kledingvoorschrift hebben – en evenmin begrijpt ze mijn aarzeling om de mensen uit het stadje om hulp te vragen.

Dat kan ik eigenlijk ook niet van haar verwachten.

Twee maanden na de geboorte van mijn dochter heb ik Alice Rippentoe geholpen haar buitenechtelijke zoon Uriah ter wereld te brengen, een kind met lange armen en benen. Daarbij heeft hij een donkere teint en een opvliegende aard die in tegenspraak zijn met de Hebreeuwse betekenis van zijn naam, ‘Jahweh is mijn licht’.

Als Hopen Haus publiciteit trekt en een echte journalist diep genoeg graaft om de akelige geheimen uit mijn leven op te diepen, dan zal Uriahs leven daar niet ingrijpend door beïnvloed worden. Maar ik dan? Het ter wereld helpen van de kinderen van andere moeders terwijl ik zelf nooit een kind het mijne kan noemen... dit is het enige leven dat ik heb.

Beginnend bij haar schaambeem, waarop het symbool voor Waterman getatoeëerd is, ga ik centimeter voor centimeter naar boven over de middenlijn van Stars buik. Mijn drie vingers glijden in de holte waar haar baarmoeder ophoudt en haar buikholtte begint. Dit is al de vierde keer dat ik een grootte van tweeëntwintig weken meet. Volgens haar grafiek zou het vijfentwintig weken moeten zijn.

‘Alles in orde?’

Ik knik, want ik vertrouw mijn tong niet. Als Star iemand zoekt die de komende vijftien weken haar hand vasthoudt, moet ze maar zorgen dat Alice of Charlotte de controles doet, niet ik. Elke keer als ik Star onderzoek, stinkt ze naar sigaretten. Maar toen ik haar op de hoogte bracht van de effecten van nicotine op een ongebooren kind – vergroot risico op doodge-

boorte, voortijdige bevalling, verkalkte placenta, laag geboortegewicht – keek ze me recht in de ogen en ontkende glashard dat ze verslaafd is.

De okergele vlekken op haar tanden spreken dat tegen.

Star klopt de achterkant van haar spijkerbroek af, loopt de kamer uit en aait Luca Cullum, die buiten de deur staat te janken als een puppy, over zijn bol. Hoewel ik zijn moeder Terese meermalen op zijn storende gedrag heb aangesproken, komt Luca nog steeds zonder vragen binnen en springt op de gepolijste plaat die als onderzoekstafel dient. Volkomen op zijn gemak zit hij daar dan met zijn benen te wiebelen en laat het zilveren deksel van de grootste glazen pot glijden. Hij schudt zijn vuilblonde ragebol naar één kant en probeert zijn oren schoon te maken met iets wat hij blijkbaar voor een reusachtig wattenstaafje aanziet.

Ik rol met mijn ogen vanwege zijn ongemanierdheid en berg het dossier van Star op onder de *S*, omdat ze ons haar achternaam niet wil vertellen. ‘Heb je iets nodig, Luca? Ik heb werk te doen.’

‘Ja nou.’ Luca klapt het deksel van de glazen pot weer dicht. Ik krimp ineen, want ik weet zeker dat de pot gebarsten is. ‘Er zijn nieuwsmensen buiten,’ zegt hij.

‘Nieuwsmensen?’ Ik schuif mijn handen onder Luca’s oksels, laat hem op de vloer zakken en rol een schoon laken over de tafel ter voorbereiding van de volgende afspraak. ‘Kom nou, Luca.’

‘Ik lieg niet.’ Hij pakt het uitstrijkstokje en wijst ermee naar het raam. ‘Kijk maar.’

Ongelovig trek ik mijn ene wenkbrauw op, maar ik loop naar het raam en trek het gordijn opzij dat Charlotte genaaid heeft om de privacy van de meisjes te garanderen. Mijn mond valt open van verbazing. Een lange, zwarte bus met in zilverkleurige letters ‘Channel 2 News’ staat scheef geparkeerd bij

de oostelijke trap. Een man met een overhemd en een kaki korte broek aan houdt een microfoon voor Charlottes bevende mond. Een andere man, gekleed in spijkerbroek en T-shirt, neemt foto's van Alice.

Ik laat het gordijn op zijn plek vallen en draai me om naar Luca, die grijnst.

‘Zie je wel,’ zegt hij. ‘Dat zei ik toch.’

*Een moeder die alles geeft
om een kind te redden
dat niet het hare is*

1995. Beth Winslow heeft net de middelbare school afgerond en besluit draagmoeder te worden voor haar leraar en zijn vrouw. Als blijkt dat het kind mogelijk een afwijking heeft, vragen de ouders haar abortus te plegen. Beth vlucht de stad uit en zoekt onderdak bij Hopen Haus, een opvanghuis van de mennonieten voor ongetrouwde moeders.

2014. Rhoda, hoofd van het opvanghuis Hopen Haus, heeft al vele kinderen geboren zien worden. Maar nog steeds voelt ze bij elke aanblik van moeder en kind de pijn van een oud litteken. Heden en verleden komen samen als de tienermoeder Amelia bij haar aanklopt.

Jolina Petersheim heeft net als haar man een mennonitische achtergrond, maar maakt geen deel meer uit van de gemeenschap. Ze debuteerde met de lovend ontvangen roman *De verstotene*.

'De verstotene boeide me van begin tot eind. De sfeer in de mennonitische gemeenschap wordt prachtig beschreven.'
- *Teunie op eenvoudiglieven.blogspot.nl*

